ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (δεύτερο πενταμελές τμήμα) της 11ης Μαρτίου 1999 *

Στην υπόθεση Τ-138/94,

Cockerill-Sambre SA, εταιρία βελγικού δικαίου με έδρα τις Βρυξέλλες, εκπροσωπούμενη από τον Alexandre Vandencasteele, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο Ernest Arendt, 8-10, rue Mathias Hardt,

προσφεύγουσα,

κατά

Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπουμένης αρχικώς από τους Julian Currall, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, και τον Géraud de Bergues, δημόσιο υπάλληλο κράτους μέλους αποσπασμένο στην Επιτροπή, και στη συνέχεια από τον Jean-Louis Dewost, γενικό διευθυντή της Νομικής Υπηρεσίας, τον Julian Curall και τον Guy Charrier, δημόσιο υπάλληλο κράτους μέλους αποσπασμένο στην Επιτροπή, επικουρούμενους από τον Jean-Yves Art, δικηγόρο Βρυξελλών, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

που έχει ως κύριο αντικείμενο αίτηση ακυρώσεως της αποφάσεως 94/215/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφάρμοσαν ευρωπαίοι παραγωγοί δοκών χάλυβα (ΕΕ L 116, σ. 1),

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ
ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑ ΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ (δεύτερο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους C. W. Bellamy, προεδρεύοντα, A. Potocki και J. Pirrung, δικαστές,

γραμματέας: J. Palacio González, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της προφορικής διαδικασίας της 23ης, 24ης, 25ης, 26ης και 27ης Μαρτίου 1998,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση [1]

Το ιστορικό της διαφοράς

Α — *Προκαταρκτικές παρατηρήσεις*

1 Με την παρούσα προσφυγή ζητείται η ακύρωση της αποφάσεως 94/215/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφάρμοσαν ευρωπαίοι παραγωγοί δοκών χάλυβα (ΕΕ L 116, σ. 1, στο εξής: Απόφαση), με την οποία, αφενός, διαπιστώθηκε η συμμετοχή δεκαεπτά ευρωπαϊκών χαλυβουργικών επιχειρήσεων και μιας από τις επαγγελματικές ενώσεις τους σε σειρά συμφωνιών, αποφάσεων και εναρμονισμένων πρακτικών περί καθορισμού των τιμών, κατανομής των αγορών και ανταλλαγής εμπιστευτικών πληροφοριών σχετικά με την κοινοτική αγορά δοκών χάλυβα, κατά παράβαση του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης ΕΚΑΧ, και, αφετέρου, επιβλήθηκαν πρόστιμα σε δεκατέσσερις επιχειρήσεις του τομέα αυτού για παραβάσεις διαπραχθείσες μεταξύ της 1ης Ιουλίου 1988 και της 31ης Δεκεμβρίου 1990.

2 Κατά την Απόφαση (παράγραφος 13), η Cockerill-Sambre SA (στο εξής: Cockerill-Sambre) είναι ο σημαντικότερος παραγωγός χάλυβα του Βελγίου. Κατά την περίοδο στην οποία αναφέρεται η Απόφαση, η SA Steelinter (στο εξής: Steelinter) ήταν ο

1 — Δημοσιεύονται μόνον οι σκέψεις της παρούσας αποφάσεως των οποίων η δημοσίευση κρίθηκε χρήσιμη από το Πρωτοδικείο. Υπό την επιφύλαξη του ότι οι παραβάσεις που προσάπτονται στην προσφεύγουσα στην παρούσα υπόθεση έπαυσαν στις 31 Δεκεμβρίου 1989, οι άλλες αιτιολογικές σκέψεις είναι εν πολλοίς ίδιες ή παρόμοιες με εκείνες της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 11ης Μαρτίου 1999, T-141/94, Thyssen κατά Επιτροπής, (Συλλογή 1999, σ. II-347), με εξαίρεση, κυρίως, των σκέψεων 74 έως 120, 413 έως 422, 566 έως 574 και 614 έως 625, οι οποίες δεν έχουν αντιστοιχία στην παρούσα απόφαση. Επίσης, οι παραβάσεις του άρθρου 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης που προσάπτονται στην προσφεύγουσα ως προς ορισμένες εθνικές αγορές δεν είναι ίδιες με τις προσαπτόμενες στην προσφεύγουσα στην υπόθεση Thyssen κατά Επιτροπής. Στην προκειμένη περίπτωση, η μερική ακύρωση του άρθρου 1 της Αποφάσεως δικαιολογείται, κατ' ουσίαν, από την έλλειψη αποδείξεως ως προς τη συμμετοχή της προσφεύγουσας στην παράβαση που αναφέρει το σημείο 1 του διατακτικού της παρούσας αποφάσεως.

σημαντικότερος διανομέας της Cockerill-Sambre η οποία κατείχε, άμεσα ή έμμεσα, το σύνολο του κεφαλαίου της. Η Steelinter απορροφήθηκε από την Cockerill-Sambre στις 30 Δεκεμβρίου 1989 (προσφυγή, παράγραφος 6). Το 1990, ο κύκλος εργασιών του ομίλου Cockerill-Sambre ανήλθε σε 203 δισεκατομμύρια βελγικά φράγκα (BEF). Το 1989, τελευταίο έτος κατά το οποίο η Cockerill-Sambre παρήγαγε δοκούς, αυτές αντιπροσώπευαν ποσό 5,74 δισεκατομμυρίων BEF, ήτοι 132 εκατομμύρια ECU, στον κύκλο εργασιών της εντός της Κοινότητας.

(...)

Δ — *Απόφαση*

47 Η Απόφαση, που περιήλθε στην προσφεύγουσα στις 3 Μαρτίου 1994 με έγγραφο του κ. Van Miert της 28ης Φεβρουαρίου 1994 (στο εξής: έγγραφο), περιέχει το ακόλουθο διατακτικό:

«*Άρθρο 1*

Οι ακόλουθες επιχειρήσεις που παρατίθενται με την επωνυμία τους συμμετείχαν, στον βαθμό που περιγράφεται στην παρούσα απόφαση, σε αντίθετες προς τους κανόνες ανταγωνισμού πρακτικές, οι οποίες εμπόδισαν, περιόρισαν και στρέβλωσαν τον κανονικό ανταγωνισμό στην κοινή αγορά. Όταν επιβάλλονται πρόστιμα, η διάρκεια της παράβασης αναφέρεται σε μήνες, εκτός από την περίπτωση της εναρμόνισης των [πρόσθετων] στοιχείων, οπότε η συμμετοχή στην παράβαση υποδεικνύεται με το γράμμα "X".

(...)

Cockerill-Sambre

α) Ανταλλαγή εμπιστευτικών πληροφοριών μέσω της [επιτροπής δοκών] (18)

β) Καθορισμός τιμών στην [επιτροπή δοκών] (18)

γ) Καθορισμός τιμών στη δανική αγορά (12)

δ) Κατανομή της αγοράς, "σύστημα Traverso" (3)

ε) Κατανομή της γαλλικής αγοράς (3)

στ) Κατανομή της ιταλικής αγοράς (3)

ζ) Εναρμόνιση των πρόσθετων στοιχείων (x)

η) Καθορισμός τιμών στη γαλλική αγορά

θ) Καθορισμός τιμών στην ιταλική αγορά

(...)

Άρθρο 4

Για τις παραβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 1 και οι οποίες διαπράχθηκαν μετά τις 30 Ιουνίου 1988 (31 Δεκεμβρίου 1989 [2] στην περίπτωση των Aristrain και Ensidesa) επιβάλλονται τα ακόλουθα πρόστιμα:

(...)

Cockerill-Sambre SA	4 000 000 ECU

(...)

2 — Ημερομηνία αναγραφόμενη στο γαλλικό και ισπανικό κείμενο. Το γερμανικό και αγγλικό κείμενο της Αποφάσεως αναφέρουν την ημερομηνία της 31ης Δεκεμβρίου 1988.

Άρθρο 6

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στις:

(...)

— Cockerill-Sambre SA

(...)».

Επί του επικουρικού αιτήματος που αφορά την ακύρωση του άρθρου 4 της Αποφάσεως ή, τουλάχιστον, τη μείωση του ύψους του προστίμου

(...)

Επί της εκτιμήσεως της σοβαρότητας των παραβάσεων

(...)

572 Ως προς το επιχείρημα που η προσφεύγουσα αντλεί από τη φερόμενη ανταγωνιστική συμπεριφορά της, και μάλιστα επιθετική στην αγορά, επιβάλλεται η υπόμνηση ότι, το ότι μια επιχείρηση, που αποδεικνύεται ότι μετέχει με τους ανταγωνιστές της σε συνεννόηση ως προς τις τιμές, δεν συμπεριφέρθηκε στην αγορά όπως είχε συμφωνήσει με τους ανταγωνιστές της δεν συνιστά κατ' ανάγκην στοιχείο που πρέπει να ληφθεί υπόψη, ως ελαφρυντική περίσταση, κατά την επιμέτρηση του επιβλητέου προστίμου (βλ. αποφάσεις του Πρωτοδικείου Petrofina κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 173, και της 14ης Μαΐου 1998, Τ-308/94, Cascades κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-925, σκέψη 230). Συγκεκριμένα, μια επιχείρηση που, παρά τη διαβούλευση με τους ανταγωνιστές της, ακολουθεί μια λίγο ως πολύ ανεξάρτητη πολιτική στην αγορά ενδέχεται απλώς να επιχειρεί να χρησιμοποιήσει τη σύμπραξη προς όφελός της. Εν προκειμένω, τα παρεχόμενα από την προσφεύγουσα στοιχεία δεν δικαιολογούν την κρίση ότι η πραγματική συμπεριφορά της στην αγορά ήταν ικανή να αντιστρατευθεί τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα των διαπιστωθεισών παραβάσεων.

(...)

Επί της φερομένης συνεργασίας της προσφεύγουσας με την Επιτροπή κατά τη διοικητική διαδικασία

593 Όσον αφορά τη φερόμενη «πλήρη και συγκεκριμένη συνεργασία» που επέδειξε η προσφεύγουσα κατά την έρευνα που διεξήγαγε η Επιτροπή, επιβάλλεται καταρχάς η παρατήρηση ότι, με την απάντησή τους στις 7 Νοεμβρίου 1991 στην αίτηση παροχής πληροφοριών που απευθύνθηκε βάσει του άρθρου 47 της Συνθήκης, τόσο στην προσφεύγουσα όσο και στη Steelinter, βεβαίωσαν ότι δεν διαθέτουν κανένα πίνακα των συμμετασχόντων στις συναντήσεις της επιτροπής δοκών και της ομάδας Eurofer/Σκανδιναβία, ούτε εκθέσεις, πρακτικά ή αναφορές σχετικά με ορισμένες από τις συναντήσεις αυτές, που αφορούσε η αίτηση της Επιτροπής, μολονότι πιστοποιείται από τα στοιχεία του φακέλου ότι ελάμβαναν τακτικά τέτοια έγγραφα.

594 Επιβάλλεται επίσης η υπόμνηση ότι, εκτός της συμμετοχής της στις εν λόγω συναντήσεις, η προσφεύγουσα, με την απάντησή της στην ανακοίνωση των αιτιάσεων, δεν δέχθηκε το βάσιμο κανενός από τους πραγματικούς ισχυρισμούς που στρέφονταν κατ' αυτής.

595 Η Επιτροπή καλώς έκρινε ότι η απάντηση αυτή της προσφεύγουσας δεν συνιστά συμπεριφορά δικαιολογούσα μείωση του προστίμου λόγω συνεργασίας κατά τη διοικητική διαδικασία. Τέτοια μείωση δικαιολογείται μόνον εάν η συμπεριφορά διευκόλυνε την εκ μέρους της Επιτροπής διαπίστωση της παραβάσεως και, ενδεχομένως, τον τερματισμό της (βλ. απόφαση Cascades κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψεις 255 επ.).

(...)

Επί της εκ μέρους του Πρωτοδικείου ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας του

597 Πρέπει να υπενθυμιστεί ότι το Πρωτοδικείο ακύρωσε ήδη το άρθρο 1 της Αποφάσεως, καθόσον διαπιστώνει τη συμμετοχή της προσφεύγουσας σε συμφωνία καθορισμού τιμών στην ιταλική αγορά (βλ. σκέψη 364 ανωτέρω). Το πρόστιμο που επέβαλε η Επιτροπή για την παράβαση αυτή υπολογίζεται σε 59 400 ECU.

598 Για τους λόγους που εκτέθηκαν στις σκέψεις 402 και 411 [3] ανωτέρω, πρέπει περαιτέρω να αποκλειστεί η περίοδος μεταξύ της 1ης Ιουλίου και της 31ης Δεκεμβρίου 1988 για τον υπολογισμό του προστίμου που αφορά την παράβαση καθορισμού τιμών στη δανική αγορά, πράγμα το οποίο συνεπάγεται, στην περίπτωση της προσφεύγουσας, μείωση του προστίμου κατά 13 200 ECU, σύμφωνα με τη μεθοδολογία που ακολουθεί η Επιτροπή.

3 — Βλ. απόφαση Thyssen κατά Επιτροπής (T-141/94, Συλλογή 1999, σ. II-347), σκέψη 451.

599 Τέλος, για τους ανωτέρω εκτεθέντες λόγους (σκέψεις 561 επ.) [4], το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι πρέπει να μειωθεί κατά 15 % το συνολικό ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε για τις συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές καθορισμού τιμών, λόγω του ότι η Επιτροπή υπερέβαλε, σε ορισμένο βαθμό, όσον αφορά τα αντίθετα προς τον ανταγωνισμό αποτελέσματα των διαπιστωθεισών παραβάσεων. Λαμβανομένων υπόψη των ήδη αναφερθεισών μειώσεων όσον αφορά τις συμφωνίες τιμών στη δανική αγορά, η μείωση αυτή ανέρχεται σε 338 600 ECU, σύμφωνα με τη μέθοδο υπολογισμού που χρησιμοποίησε η Επιτροπή.

600 Επομένως, κατ' εφαρμογήν της μεθοδολογίας της Επιτροπής, το πρόστιμο που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα πρέπει να μειωθεί κατά 411 200 ECU.

601 Εκ φύσεως, ο καθορισμός ενός προστίμου από το Πρωτοδικείο, στο πλαίσιο της ασκήσεως της πλήρους δικαιοδοσίας του, δεν συνιστά ακριβή αριθμητική άσκηση. Περαιτέρω, το Πρωτοδικείο δεν δεσμεύεται από τους υπολογισμούς της Επιτροπής, αλλά οφείλει να προβεί στη δική του εκτίμηση, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως.

602 Το Πρωτοδικείο θεωρεί ότι η γενική μέθοδος που χρησιμοποίησε η Επιτροπή για να καθορίσει το επίπεδο των προστίμων (σκέψεις 522 επ. [5] ανωτέρω) δικαιολογείται από τις περιστάσεις της υπό κρίση περιπτώσεως. Συγκεκριμένα, οι παραβάσεις που συνίστανται στον καθορισμό των τιμών και στην κατανομή των αγορών, οι οποίες απαγορεύονται ρητώς από το άρθρο 65, παράγραφος 1, της Συνθήκης, πρέπει να θεωρούνται ιδιαίτερα σοβαρές, στον βαθμό που συνεπάγονται ευθεία παρέμβαση στις ουσιώδεις παραμέτρους του ανταγωνισμού στη σχετική αγορά. Ομοίως, τα συστήματα ανταλλαγής εμπιστευτικών πληροφοριών που προσάπτονται στην προσφεύγουσα είχαν αντικείμενο ανάλογο προς κατανομή των αγορών με βάση τα παραδοσιακά ρεύματα. Όλες οι παραβάσεις που ελήφθησαν υπόψη για την επιβολή του προστίμου διαπράχθηκαν, μετά το πέρας του καθεστώτος κρίσεως, αφού οι επιχειρήσεις είχαν λάβει τις προσήκουσες προειδοποιήσεις. Όπως διαπίστωσε το Πρωτοδικείο, ο γενικός σκοπός των επίμαχων συμφωνιών και πρακτικών ήταν ακριβώς να εμποδίσουν ή να νοθεύσουν την επιστροφή στην κανονική λειτουργία του ανταγωνισμού, η οποία ήταν σύμφυτη με την εξάλειψη του καθεστώτος έκδηλης κρίσεως. Επιπλέον, οι επιχειρήσεις γνώριζαν τον παράνομο χαρακτήρα τους και τις απέκρυψαν συνειδητά από την Επιτροπή.

4 — Βλ. απόφαση Thyssen κατά Επιτροπής (T-141/94, Συλλογή 1999, σ. II-347), σκέψεις 640 επ.

5 — Βλ. απόφαση Thyssen κατά Επιτροπής (T-141/94, Συλλογή 1999, σ. II-347), σκέψεις 577 επ.

603 Λαμβανομένων υπόψη όσων προεκτέθηκαν, αφενός, και της εφαρμογής, από της 1ης Ιανουαρίου 1999, του κανονισμού (ΕΚ) 1103/97 του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 1997, σχετικά με ορισμένες διατάξεις που αφορούν την εισαγωγή του ευρώ, αφετέρου, το ύψος του προστίμου πρέπει να καθοριστεί σε 3 580 000 ευρώ.

(...),

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (δεύτερο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Ακυρώνει το άρθρο 1 της αποφάσεως 94/215/ΕΚΑΧ της Επιτροπής, της 16ης Φεβρουαρίου 1994, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 65 της Συνθήκης ΕΚΑΧ όσον αφορά συμφωνίες και εναρμονισμένες πρακτικές που εφάρμοσαν ευρωπαίοι παραγωγοί δοκών χάλυβα, καθόσον λαμβάνει υπόψη εις βάρος της προσφεύγουσας τη συμμετοχή της, αφενός, σε συμφωνία καθορισμού τιμών στην ιταλική αγορά διαρκείας τριών μηνών και, αφετέρου, σε παράβαση καθορισμού τιμών στη δανική αγορά, για την περίοδο που περιλαμβάνεται μεταξύ της 1ης Ιουλίου και της 3ης Νοεμβρίου 1988.**

2) **Καθορίζει το ύψος του προστίμου που επιβλήθηκε στην προσφεύγουσα με το άρθρο 4 της αποφάσεως 94/215 σε 3 580 000 ευρώ.**

3) **Απορρίπτει την προσφυγή κατά τα λοιπά.**

4) **Η προσφεύγουσα θα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα, καθώς και τα τέσσερα πέμπτα των εξόδων της καθής. Η καθής θα φέρει το ένα πέμπτο των εξόδων της.**

Bellamy Potocki Pirrung

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Μαρτίου 1999.

Ο Γραμματέας

H. Jung

Ο Πρόεδρος

C. W. Bellamy